

אכל כל זמן שלא נודע שנפל איסור לתוך ההיתר אינו בטל, עיי"ש. זה פשוט כי צודאי נודע התערובות לכהנים משרתי ה', והכירו וידעו שהשמן נתרצה בדרך גם, ושפיר נחטבל שמן הגם בחוץ השמן של הקדש.

והוא הרמז בדברי הפיוט, שהיה קשה לו קושית הבית יוסף מה טעם חקנו שמונת ימי חנוכה, והלא הגם לא היה רק שצעה ימים, ולריך לתרץ שהיה גם גם צלילה הראשונה שלא נדלק כל השמן, כי שמן הנוסף בדרך גם הוא שמן הפקר ואינו כשר למנורה, והיה הכרח שישתייר מן השמן כדי שיחטבל שמן של גם בשמן של הקדש בדרך קמח קמח בטל, אך לזה לריך שיהא ששים כנגד התערובות, ומה גם שיהא נודע התערובות. וזהו אומרו ומנוחת קנקנים נעשה גם לשושנים, והכוונה על דרך שנאמר במנחות (ויקרא ו ט) והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו, היינו שנקטר מיעוטו ונשתייר רובו, הכי נמי נדלק קלח מן השמן, ונותר במנורה הרבה שמן הקדש כדי לצטל שמן הגם בששים. בני צי"ה, היינו שהכהנים הבינו וידעו שניתוסף שמן גם, והיה נודע התערובות, ועל ידי זה חל עליו תורת ציטול ונעשה כולו שמן הקדש. ולכן ימי שמונ"ה קבעו שיר ורננים, דכיון שנותר צלילה הראשונה מן השמן, שפיר היה גם כל שמונה ימים, וקבעו שמונת ימי חנוכה להודות ולהלל בשיר ורננים.

מ

בפיוט מעוז אור, ומנוחת קנקנים, נעשה גם לשושנים, בני צינה, ימי שמונה, קבעו שיר ורננים. וראוי להבין מה שנקראו החשמונאים בתואר בני צינה, ומה גם דמשמע שצטביל כך קבעו ימי שמונה.

אבן בשו"ת בית ילחך (או"ח סימן ק"י אות ג) כתב לתרץ קושית הבית יוסף, על פי מה שכתבו החוס' (תענית ח: ד"ה חלה) דובר המתרצה על ידי צרכה וגם מן השמים הוא כמו הפקר שאין לשום אדם זכות בו. ולפי זה קשה האך הדליקו בשמן שניתוסף על ידי צרכה בדרך גם, והלא הוי שמן של הפקר, ואינו כשר למנורה חלה שמן הקדש ולא שמן הפקר, ואין לומר דקנה ליה הקדש צקנין חלה, דהא כתבו החוס' (בבא בתרא עט. ד"ה ואין) דאין חלה להקדש. ולריך לומר שהיה גם גם צלילה הראשונה שנשתייר משמן שצממורה ולא נדלק כולו, ועל ידי זה נחכשר גם השמן שניתוסף בכל הימים, דאמרינן קמח קמח צטיל, והוי כולו שמן הקדש, עכ"ד. (ועיין דברי יואל לחנוכה אות מג).

אמנם יש להעיר על דבריו ממנה שכתב הש"ך (יורה דעה סימן קל"ד סק"ד) אהך דינא דקמח קמח בטל, דאין קיי"ל דבעינן ששים כנגד כל מה שנפל, דאם לא כן חוזר וניעור ונאסר, עיי"ש. ולפי זה מה הועיל מה שנשתייר קלח שמן צממורה שלא נדלק צלילה הראשונה, הא אכתי ליכא ששים כנגד שמן הגם, ובכגון דא לא אמרינן קמח קמח בטל, ועל כן כדי לקיים תירומו של הבית ילחך, לריך לומר שלא נדלק צלילה חלה מעט שמן, וצליל שני נחמלאה המנורה בשמן גם מה שנחסר מהדלקה דיום אחמול, כדי שיוכלו לקיים מלות הדלקת המנורה כהלכתה, כדקיי"ל תן לה כדי מדתה, שלריך להיות צממורה בשעת ההדלקה חלי לוג שמן לכל נר, ואותו מעט שמן שנתרצה בדרך גם שפיר נחטבל בששים בשמן הקדש.

ועוד לריך למודעי מה שכתב הש"ך (יורה דעה סימן ק"ט סק"ג) דאיסור אינו בטל צרוב היתר, חלה אס כן נודע התערובות,